

Behandling av initiativ gällande utvidgning av bröstcancerscreening

Johanna Holmäng lämnade 18.1.2021 in ett initiativ till dåvarande social- och hälsovårdsnämnden vid social- och hälsovårdsverket i Jakobstad, där hon ville att den avgiftsfria screeningen av bröstcancer utvidgas till åldersgruppen 40–74 år. För närvarande erbjuds, enligt de nationella rekommendationerna, mammografiscreening vartannat år för kvinnor i åldern 50-69 år. Initiativet motiveras bland annat med att ungefär 5000 kvinnor i Finland årligen insjuknar i bröstcancer och prognosen för bröstcancer som upptäcks i ett tidigt skede är mycket god. Av alla som årligen insjuknar i bröstcancer är drygt hälften i screeningåldern, dvs. nästan hälften av alla som drabbas av bröstcancer inte har fått kallelse till screening.

Då planeringen för överförande av social- och hälsovården till Österbottens välfärdsområde redan påbörjats beslöt nämnden att föra över initiativet till samkommunen för Österbottens välfärdsområde för beredning dit initiativet anlände 25.3.2021.

Screeningen har betydelse för dödligheten i bröstcancer. Hos kvinnor som deltagit i screening är dödligheten i bröstcancer omkring 30 procent lägre. Internationella studier visar att dödligheten i bröstcancer för de som deltagit i mammografiscreening är lägre även i åldersgruppen 70-74 år. I t.ex. Sverige görs allmän mammografiscreening för åldersgruppen 40- 74 år. Av de som genomgår screening leder dock ca 20 % av undersökningarna till att ytterligare utredningar, som senare visar sig vara obefogade, behövs.

Välfärdsområdets ledningsgrupp diskuterade kriterierna för bröstcancerscreening i samband med planeringen för harmonisering hälsovårdens servicekriterier hösten 2021. Eftersom det nationella screeningprogrammet 2022 utvidgades med screening för tarmcancer och utökade åldersgrupper för papa-screening blev ledningsgruppens förslag att inte öka omfattningen på övriga screeningar under 2022, vilket är det år som samkommunen har mandat att besluta om. Samkommunens styrelse behandlade harmonisering av hälsovårdens kriterier o systematiska besök hösten 2021 (§110/2021) och beslöt i enlighet med detta. Innan styrelsebehandlingen behandlades ärendet i den politiska styrgruppen och i samband med detta gavs ett muntligt svar på initiativet.

Pia-Maria Sjöström
sektordirektör